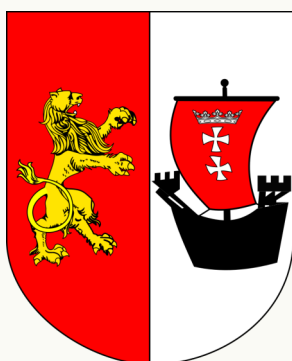


# KURIER DĘBOWY



30 lat



Gminy Suchy Dąb



1918-2018

Patronat Narodowy Prezydenta  
Rzeczypospolitej Polskiej  
Andrzeja Dudy  
w Stulecie Odzyskania Niepodległości



## Program

- 12.30-13.30 - Uroczysta msza św. dożynkowa w kościele pw. Św. Anny i Joachima w Suchym Dębnie przy ul. Sportowej 2
- 13.35-13.45 - Przemarsz z Orkiestrą Dętą Torpeda z Tczewa i wieńcami na stadion
- 13.45-14.10 - Występ Orkiestry Dętej Torpeda
- 14.10-14.25 - Występ Grupy Smooth
- 14.25-14.50 - Oficjalne otwarcie dożynek
- 14.50-15.30 - Koncert Solistki KALA (najlepsze covery z ostatnich 30 lat)
- 15.30-17.30 - Koncert dla dzieci BF, Animacje-Minionki
- 15.30-16.30 - Konkursy z okazji 30-lecia Gminy Suchy Dąb
- 16.00-16.15 - Licytacja na rzecz Łukasza Pawlaka
- 16.30-17.00 - Przejazdźka po gminie zabytkowym autobusem SAN H100 z PKS Gdańsk
- 17.30-18.00 - Występ Solistki KALA
- 18.00-19.00 - Koncert Elvis Presley Show (Finalista Mam Talent)
- 19.00-20.00 - Występ Solisty Czelo
- 20.00-21.00 - Występ Gwiazdy Extazy
- 21.00-02.00 - Zabawa Taneczna z DJ-em

## GMINA SUCHY DĄB? Wracamy po przerwie!

Jak reaktywowała się Gmina Suchy Dąb. Wspominają:

**Bogdan Dombrowski** – Wójt I i II kadencji w Gminie Suchy Dąb,

**Małgorzata Cyra** – radna I kadencji, obecna Przewodnicząca Rady Gminy,

**Tadeusz Cyra** – radny połączonej Gminy Pszczółki i Suchy Dąb, dyrektor nieistniejącej już szkoły w Krzywym Kole,  
**Jan Debert** – członek Komitetu Reaktywacji Gminy Suchy Dąb, Przewodniczący I kadencji Rady Gminy Pszczółki a następnie Suchy Dąb,

**Tomasz Arski** – członek Komitetu Reaktywacji Gminy, weterynarz,  
**Jolanta Barchan** – żona śp. Ryszarda Barchana, Przewodniczącego Rady Gminy III kadencji, członka i późniejszego Przewodniczącego Komitetu Reaktywacji Gminy Suchy Dąb.

**Edmund Malczewski** – przedsiębiorca, Prezes LZS Motława Suchy Dąb



Rada Gminy Suchy Dąb w roku 1991  
wraz z pracownikami Urzędu Gminy

„W tamtym czasie ( lata 1970-1980 – dop. red.) nabycie towarów możliwe było jedynie z przydziału. Przez 16 lat, do roku 1987 większość inwestycji lokowanych było w Gminie Pszczółki. Doszło nawet do sytuacji, że spółka wodna, która zajmowała się sprawami melioracji na terenach żuławskich również zaczęła inwestować w tereny położone w części wyżynnej zamiast na terenie, dla którego była w zasadzie dedykowana. Ciężkie ciągniki, które były na trudnym żuławskim terenie potrzebne, zostały przydzielone rolnikom i PGR-om na teren obecnej gminy Pszczółki. Wizytacjom oficjeli z Warszawy pokazywano pięknie rozwijającą się miejscowość Pszczółki czy Skowarcz, a wizyty na biedniejszej części żuławskiej zawsze pomijano, bo nie było się czym pochwalić” – mówi nam **Jan Debert**, członek Komitetu Reaktywacji Gminy, radny Gminy Pszczółki w latach 80-tych.

„W latach 80-tych dało się odczuć rozgoryczenie wśród mieszkańców tym, że większość inicjatyw, które były podejmowane w granicach obecnej Gminy Pszczółki a nie w Suchym Dębnie. Zaangażowanie mieszkańców, co było widać podczas zebrań wiejskich, które były bardzo liczne w porównaniu do dzisiejszych zebrań. Pomimo tego, że Krzywe Koło jest położone najbliżej Pszczółek mieszkańcy i tak opowiadali się za reaktywacją Gminy Suchy Dąb i wejściem w jej skład. Każdy miał nadzieję, że jak oddzielimy gminę od Gminy Pszczółki to będzie widać znaczną różnicę w rozwoju, po podziale finansów. Do dzisiaj można zauważyć tę

„dziurę” w rozwoju, przede wszystkim infrastruktury, przez prawie 20 lat niebytu na mapie administracyjnej w porównaniu do



Obecni pracownicy Urzędu Gminy

bogat-  
gmin

szych  
Żuław

Gdańskich” – opowiada nam **Małgorzata Cyra**

„Gdy w roku 1989 w Gminie Pszczółki Wójtem został wybrany Franciszek Silarski podczas przeglądania dokumentów finansowych gminy z lat poprzednich, za czasów naczelnika Dyla (Naczelnik w latach 80 tych – przyp. red.) stwierdził w rozmowie ze mną, że bardzo dużo pieniędzy z obszaru Suchego Dębu przepłynęło na teren obecnej gminy Pszczółki. Zabiegać jako radny o środki finansowe na teren gminy było praktycznie niemożliwe w tamtym czasie” – opowiada **Tadeusz Cyra**.

„W ówczesnym czasie nikt nie miał za bardzo pojęcia jak tworzyć gminę praktycznie od początku, mimo, że w naszym przypadku była to reaktywacja, jednak proceduralnie wygląda to tak samo. Staraliśmy się wymieniać doświadczeniami z tworzącymi się w tym samym czasie Gminą Krynica Morska czy Bobowo, bo napotykaliliśmy sporo problemów, żeby zorganizować w Suchym Dębnie wszystko od nowa. Jako sekretarz Gminy Pszczółki zostałem zobowiązany przez Komitet do działania organizacyjnego polegającego na utworzeniu miejsc do pracy dla przyszłych urzędników.



Pierwsza sesja Rady Gminy Suchy Dąb

Było nieco łatwiej pracując i będąc w dobrych kontaktach z ówczesnym Wójtem Gminy Pszczółki doprowadzić do sprawiedliwego podziału choćby budżetu pomiędzy obie, w niedalekiej przyszłości osobne gminy. Niewątpliwie dla osoby z zewnątrz, która miałaby zająć się trudnymi przecież rozmowami z władzami gminy tracącej dużo terenów na rzecz nowego podziału gmin, negocjacje były by ogromnie ciężkie. Po uzgodnieniu

formalności związanych z podziałem budżetu, czy majątku gminy pojawiły się problemy natury organizacyjnej. Ciężko było uzgodnić również podział majątku trwałego.

Meble ściągał z różnych miejsc i instytucji, które akurat chciały się ich pozbywać. W budynku gminy znajdowało się na początku lat 90-tych mieszkanie i gabinet weterynaryjny, a na czas sesji musieliśmy pracowników „wypraszać” ze swoich stanowisk pracy, żeby zrobić miejsce na obrady Rady Gminy. Pierwsze budżety gminy dla samego jej funkcjonowania był wystarczający i wyglądał naprawdę nieźle, tylko problem stwarzały zaszłości w rozbudowie infrastruktury, które były przyczyną powstania Komitetu. Drogi czy wodociągi zaczęliśmy budować co najmniej kilkanaście lat później niż sąsiednie gminy. W tamtym czasie ludzie cieszyli się, że mieli w końcu dostęp do podstawowych usług bytowych, gdzie w dzisiejszych czasach często wymagamy inwestycji na miarę XXI wieku, nie doceniając tych inwestycji, których na pierwszy rzut się nie dostrzega tj. odcinek drogi, wodociągi czy kanalizacja” – wspomina pierwszy Wójt Gminy Suchy Dąb **Bogdan Dombrowski**.

„W Komitecie Reaktywacji Gminy Suchy Dąb nie było jednego lidera, działaliśmy jako grupa i czuliśmy duże wsparcie ze strony mieszkańców dla naszej inicjatywy. Najważniejszą sprawą, dla której powstała nasza grupa inicjatywna był brak przydziałów ciągników, nawozów, materiałów budowlanych dla rolniczej części Gminy Pszczółki, czyli obecnego terenu Gminy Suchy Dąb. Tę sytuację porównywaliśmy do Gminy Cedry Wielkie, która już wtedy wyprzedzała nasze tereny rozwojowo i tę dysproporcję z tych 20 lat widać do dziś.

Wnioski o reaktywację Gminy Suchy Dąb złożyliśmy w roku 1987 roku, dzięki czemu ówczesna Rada Państwa mogła podjąć decyzje o powstaniu naszej gminy w pierwszej kolejności. Ciekawą sprawą był brak wyborów do Rady Gminy Suchy Dąb, ponieważ radni, którzy z terenu Suchy Dąb reprezentowali naszych mieszkańców w

#### § 4. W województwie gdańskim tworzy się gminy:

- 1) **Bobowo z siedzibą władz w Bobowie; w skład gminy Bobowo wchodzi obszary wsi: Bobowo, Grabowiec, Grabowo Bobowskie, Jabłówko i Smołąg z gminy Starogard Gdański,**
- 2) **Suchy Dąb z siedzibą władz w Suchym Dębnie; w skład gminy Suchy Dąb wchodzi obszary wsi: Grabiny Zameczek, Koźliny, Krzywe Koło, Osice, Ostrowite, Steblewo, Suchy Dąb i Wróblewo z gminy Pszczółki.**

kadencji 1990-1994 w Gminie Pszczółki zostali automatycznie radnymi Gminy Suchy Dąb. Pozostali radni zostali wybrani w wyborach uzupełniających” – mówi **Bogdan Dombrowski**.

„Na szczęście udało się do Rady Gminy Pszczółki wprowadzić radnych, którzy byli członkami komitetu reaktywacji Gminy Suchy Dąb, a naszym zadaniem było zebranie większości na najważniejsze głosowanie, w którym Rada Gminy Pszczółki musiała wyrazić zgodę na odłączenie się obu gmin. Bez tej uchwały sama decyzja ministerstwa nie wystarczyłaby do skutecznego rozdziału obu gmin w przyszłości. Na szczęście udało się wystarczającą większość zebrać i uchwała przeszła” - wspomina

**Jan Debert**, Przewodniczący Rady Gminy Suchy Dąb w kadencji 1990-1994. W Radzie Gminy Pszczółki zasiadali również: **Władysław Cymski, Czesław Heczko, Marek Klepacz, Tadeusz Kozakiewicz, Józef Kułaga, Stanisław Mędyk i Stanisław Zawisza**.

„Ówczesne tereny wyżynne Gminy Pszczółki charakteryzowały zupełnie inne interesy – tam bardziej miejskie – dojazd do Gdańska do pracy, robotniczo-rzemieślniczy przekrój społeczeństwa, często sprowadzeni z zewnątrz, a tu – typowo rolniczo-hodowlany, wiejski. Te tereny miały zupełnie inne interesy, w którym żuławy były takim dzieckiem odpychanym przez większego partnera. Po podziale gmin daje się zauważyć, że mieszkańcy niewątpliwie mają większy wpływ na to co dzieje się lub może się dzieć w jego najbliższej okolicy. Dawniej trudniej było ze swoimi potrzebami mieszkańcomi gminy Suchy Dąb dotrzeć do władz gminy Pszczółki – ze względu na odległość i mniejszą dostępność dla mieszkańców (więcej interesantów). Dzisiaj widać, że gmina Suchy Dąb rozwija się prężnie, ale wciąż musi doganiać zaszłości pozostałe z lat 80-tych.” – stwierdza w rozmowie Pan **Tomasz Arski**.



Jedno z pierwszych posiedzeń Rady Gminy Suchy Dąb

Jako radny połączonych wtedy gmin w Pszczółkach, muszę przyznać, że było czuć wśród mieszkańców i działaczy niezadowolone z decyzji likwidacji samodzielności Gminy Suchy Dąb. Ambicje były dużo większe, więc w czasie powstania komitetu reaktywacji gminy

został on odebrany bardzo pozytywnie wśród mieszkańców. Budżet gmin wiadomo, że był dużo większy, jednak większość środków finansowych była zagospodarowywana w rozwijających się wtedy Pszczół-

kach, do Suchego Dębu trafiało niewiele pieniędzy” – mówi Edmund Malczewski.

„Mąż był z powołania społecznikiem, kochał ludzi, lubił dla nich wiele robić. Był bardzo inteligentnym człowiekiem i tę inteligencję wykorzystywał w odpowiednim, dobrym dla ludzi kierunku. Pomagał, uśmiechał się, łagodził wszelkie możliwe konflikty i z nikim w żaden konflikt nie wchodził. Nigdy nie zabierał się za tematy, w które nie wierzył, że będą miały szanse powodzenia. Dokładnie taką sprawą był temat reaktywacji gminy, w który wierzył, że się powiedzie.” – wspomina Pani Jolanta Barchan, żona śp. Ryszarda Barchana, Przewodniczącego Rady Gminy Suchy Dąb w kadencji 1998-2002.

„Nie było tak w połączonych gminach, że nic nie dało się załatwić. Wszystko jednak rozbijało się o długą drogę do urzędu gminy w Pszczółkach. Przedzielonego przejazdem kolejowym, który rzadko kiedy otwierano. Wyjazd do Pszczółek wymagał też często proszenia sąsiada, który posiadał samochód, aby nas zawiózł. Dla rolnika każda minuta jest na wagę złota i dlatego pojawiły się głosy, rozmowy, żeby zacząć się organizować w kierunku reaktywacji gminy. Tak, aby mieli łatwiejszy dostęp do urzędu, w którym załatwiano ówczesnie się wiele spraw. Świetną sprawą było to, że grupa ludzi potrafiła stworzyć Komitet, dogadać się i walczyć w jednej sprawie” – komentuje Pani Jolanta.



Śp. Ryszard Barchan—  
Przewodniczący Rady Gminy w  
latach 1998-2002

## Aleksandra Matusz tak wspomina swoją pracę w samorządzie i dzieje połączonych gmin Suchy Dąb i Pszczółki.

Pracę w gminie rozpocząłam w roku 1988 roku w Pszczółkach, jako Inspektor ds. Wojskowych. O pracę w samorządzie w ogóle nie zabiegałam – wspomina Pani Ola. Zostałam jednak zauważona przez kadrową podczas mojej pracy w banku w Pszczółkach, która zaproponowała mi pracę w Gminie Pszczółki. Stwierdziła, że zauważyła, iż codziennie rano biegnę, żeby zdążyć przed zamykającym się szlabanem na przejeździe kolejowym, tak aby nie spóźnić się do pracy – śmieje się była Sekretarz Gminy Suchy Dąb. Tory dzielące Gminę Suchy Dąb i Pszczółki były faktyczną barierą, taką granicą pomiędzy mniej zamożnym terenem żuławskim, a bogatszymi wyżynami. Podczas połączenia gmin ta granica niestety jeszcze bardziej się pogłębiała, co dało się zauważyć również obsługując mieszkańców. Pierwszy wodociąg został wybudowany już po roku 1991, tak samo drogi asfaltowe czy dojazdowe do pól. Władze połączonych gmin traktowały teren „nizin” (tak pracownicy nazywali dawny teren naszej gminy) po macoszemu, temat infrastruktury był w zasadzie zaniedbany, a wyjazd mieszkańców do urzędu gminy w Pszczółkach przez wiecznie opuszczony szlaban na przejeździe kolejowym wymagał często kilku godzinnej wyprawy żeby załatwić krótką sprawę. Kiedy w końcu Gmina Pszczółki zdecydowała się zlokalizować świetlicę w Steblewie, okazało się, że po kilku latach wymagała ona zamknięcia. Do załogi Gminy Suchy Dąb dołączyłam w sierpniu 1991 roku, jednak ze względów lokalowych obsługiwałam mieszkańców w urzędzie gminy Pszczółki. W miejscu gdzie obecnie obsługuje się ewidencję ludności, dawniej był gabinet weterynaryjny. Przed rokiem 91 na



Pani Aleksandra Matusz podczas dożynek gminnych w Koźlinach

terenie Gminy Suchy Dąb nie działa się nic, lub niewiele – mówi Pani Aleksandra Matusz.

„Ludzie w moim wieku bardzo zabiegali o reaktywację Gminy Suchy Dąb. Uważam, że był to bardzo dobry krok, a wszyscy pracownicy z chęcią przychodzili do pracy, gdyż cieszyli się, że mogli pracować dla rozwoju swojej Małej Ojczyzny. Z dumą patrzyłam w trakcie mojej pracy, jak Gmina Suchy Dąb miała możliwość samodzielnego rozwoju, pomimo, że jest gminą rolniczą i nigdy nie należała do najbogatszych. Do pracy zawsze przychodziłam z uśmiechem, bo bardzo lubiłam pracę dla ludzi, a szczególnie dla ludzi z tego terenu, gdzie mieszkam praktycznie całe życie. Jednak muszę powiedzieć, że jako mieszkanka Krzywego Koła nie odczuwam, tego, że w budżecie rokrocznie brakuje środków na najważniejsze potrzeby, gdyż obecnie mamy infrastrukturę, której obecni, młodzi ludzie nie doceniają – kanalizację, gazociąg czy wyremontowane i oświetlone drogi. Kilkanaście lat temu mogliśmy pomarzyć, żeby doczekać takiego rozwoju. Jeden z pierwszych wodociągów został wybudowany w Krzywym Kole, na zakończenie budowy zorganizowano zabawę, która trwała do białego rana – opowiada Pani Ola. Dzisiaj często młodzi ludzie nie doceniają tego co mamy, ale wysiłkiem wielu ówczesnych mieszkańców wszystkich miejscowości i przy przychylności rządu Gmina Suchy Dąb wróciła na mapę administracyjną Polski i mogła sama stanowić, jak chce się rozwijać i w jakim kierunku rozwoju podążać – kończy wypowiedź Pani Ola.

**Pani Aleksandra Matusz była wieloletnim pracownikiem Gminy Suchy Dąb. Pracę rozpoczęła w roku 1991 na stanowisku Inspektora do spraw obywatelskich, następnie od 1992 do 1999 była Inspektorem do spraw obywatelskich i kadrowych, a potem w latach 1999-2017 Sekretarzem Gminy. W latach 2002 – 2007 sprawowała również obowiązki Zastępcy Wójta Gminy Suchy Dąb. Na emeryturę przeszła w roku 2019, jako Sekretarz Gminy. Mieszka w Krzywym Kole.**

## LZS MOTŁAWA SUCHY DĄB— historia bez happy endu

**Edmund Malczewski** – radny 2 kadencji Rady Gminy, wieloletni Prezes LZS Motława Suchy Dąb, działacz sportowy, radny Gminy Pszczółki w latach 80-tych, gdy Gmina Suchy Dąb administracyjnie należała do tamtejszej gminy, od 1973 roku prowadzi Restaurację „Nad Motławą” w Suchym Dębnie.

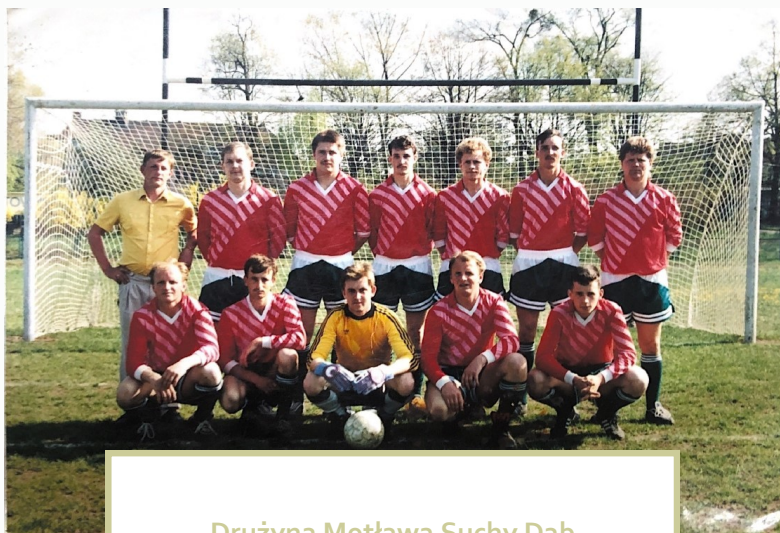
W 1973 roku rozpocząłem działalność gospodarczą na terenie Suchego Dębnu. Dokładnie w tym samym czasie zaangażowałem się w dalszy rozwój sekcji Ludowych Zespołów Sportowych Motława Suchy Dąb. Współtworzyli ją ze mną Bronisław Religa, Janusz Wenerski, Kazimierz Stępiak, Zenon Knieć. Ze wspomnień popularnego „Mundka” wynika, że głównie rozwijała się sekcja związana z piłką nożną, jednak sporadycznie, podczas imprez gminnych i powiatowych LZS Motławę reprezentowali również koszykarze, biegacze czy siatkarze. Początki LZS Motława datuje się na rok 1948, którą współtworzyli m.in. **Józef Wolszczak, Wincenty Małecki, Hubert Merąg, Aleksander Chołuj, Władysław Perfikowski czy Władysław Pabian** – nazywani tzw. „starą gwardią”.



Motława Suchy Dąb z Wójtem Bogdanem Dombrowskim po wygranym meczu

Pan Edmund do drużyny dołączył w 1967 roku, jako jeden z młodszych zawodników. Boisko piłkarskie było w okolicach dzisiejszej ulicy Podcieniowej, nie było szatni ani miejsca do przebrania.

Pod koniec lat 70' zagospodarowano teren przy ul. Sportowej, gdzie do dzisiaj znajduje się stadion sportowy. Za szatnie zaczął służyć barakowóz, gdzie było miejsce dla sędziego oraz dla drużyny gospodarzy i gości. Po awansie Motławy Suchy Dąb do A klasy pierwszy raz udało się w porozumieniu z ówczesnym urzędem gminy opłacić trenera, a został nim zawodowy bokser Stoczniozca Gdańsk Pan Grodzki. Kolejne lata występów Motławy Suchy Dąb to spędzone aż 16 sezonów na boiskach V ligi. W latach 90-tych i 2000 drużyna występowała na przemian w A-klasie i V lidze, aż do sezonu 2013/2014, gdzie zespół nie został zgłoszony do rozgrywek seniorskich. Przez drużynę przewinęli się zawodnicy, którzy otarli się o takie kluby jak Lechia Gdańsk, Amica Wronki, Victoria Węgorzewo, Olimpia Elbląg czy Radunia Stężyca.



Drużyna Motława Suchy Dąb

## Ochrona przeciwpożarowa na terenie Gminy Suchy Dąb

Początek istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w Suchym Dębnie szacuje się na podstawie opowiadań pana Henryka Malinowskiego jednego z najstarszych mieszkańców naszej miejscowości, według którego był to rok 1945. W tymże roku została powołana do życia Sucho Dębska Ogniowa Straż Pożarna, pod którą to pierwotnie nazwą rozpoczęła swoją działalność jedna ze starszych i zasłużonych dla społeczeństwa organizacja

OSP w Suchym Dębnie. Pierwszym naczelnikiem a zarazem założycielem był p. **Stefan Zienkiewicz**. Do zarządu należeli: **Antoni Dutkowski, Stanisław Kłós, Władysław Pabian, Wincenty Małecki, Edward Słowikowski, Teodor Mytkowski i pan Lipieński**. Zaś członkowie straży to: **Kuglik Tadeusz, Zbigniew Ignatowski, Malinowski Henryk, Chołuj Piotr, Borys Seweryn, Malinowski Bronisław, Makarski Józef, Kłosek Jan, Pycka Władysław, Opaciński Wacław, Kozłowski Stanisław i Wolszczak Piotr**. W ich wyposażeniu były wózki, wozy z beczkami, węże, bosaki, siekiery a z Motła-



Drużyna OSP Suchy Dąb z lat 50-tychtych

wy czerpano wodę. Wóz strażacki zwany "taborem", był to czterokołowy wózek z pompą - sikawką, wymalowany na czerwono z napisem Straż Pożarna. W tamtym okresie nie było jeszcze motopompy, zastępowała ją tzw. sikawka (pompowana przez trzech strażaków). W latach 50-tych Straż została wyposażona w motopompę. Tabor był zaprzęgany w konie, które były wypożyczone od mieszkańców (konie udostępniał pan J. Kłóska) i tak jechało się gasić ogień. Gdy konie się zmęczyły strażacy "zabierali" wypoczęte konie od gospodarzy albo z pola.

„Dla Ochotniczej Straży Pożarnej okres zmian w roku 1989 r. to czas przeniesienia kompetencji z Komendy Terenowej Zawodowej Straży Pożarnej do samorządów. Współpraca z samorządem na początku układała się różnie, gdyż zapotrzebowanie do tego momentu na sprzęt było realizowane przez Państwo, a po roku 1989 to na gminach spoczął obowiązek nie tylko remontu i budowy remizy dla strażaków, ale również wyposażenia jednostek w odpowiednie umundurowanie, sprzęt czy bardzo kosztowne samochody gaśnicze. W tych trudnych czasach przekształceń dla straży Komendantem Gminnym OSP był mój śp. ojciec **Eustachiusz Dutkowski**, który jako człowiek zaangażowany starał się, aby ochrona przeciwpożarowa w Gminie Suchy Dąb stała na wysokim poziomie. OSP w Suchym Dębnie wykorzystywało samochód marki Star 244, który otrzymaliśmy w roku 1987. Był on używany aż do roku 2015, w którym Gmina Suchy Dąb zakupiła średni samochód gaśniczy marki MAN. W kolejnych latach współpraca z gminą odbywała się ze zrozumieniem z obu stron. My, jako OSP rozumieliśmy, że gmina środki finansowe ma ograniczone, a gmina starała się pozyskiwać środ-

ki zewnętrzne na zakup odpowiedniego sprzętu. Staraliśmy się wypracowywać wspólne kierunki współpracy i zawsze szukać kompromisów” – mówi **Jarosław Dutkowski** obecny Prezes OSP Suchy Dąb.

Do czasu likwidacji Państwowych Gospodarstw Rolnych na terenie Gminy Suchy Dąb funkcjonowało aż 6 ochotniczych lub zakładowych straży pożarnych. Z zakładowych straży pożarnych w OSP przekształciło się na początku lat 90-tych jedynie Steblewo. Od tego momentu w gminie funkcjonowały 3 Ochotnicze Straże Pożarne – w Suchym Dębnie, w Koźlinach oraz w Steblewie, jednak ze względu albo na brak warunków lokalowych lub niewystarczające wyposażenie dwie ostatnie jednostki stopniowo wygaszały swoją działalność. Najbardziej dramatyczne i wspominane przez wszystkich strażaków ochotników

z terenu Gminy Suchy Dąb jest okres powodzi z roku 2001, gdzie wszystkie jednostki zostały zadysponowane do umacniania wałów w Pruszczu Gdańskim oraz w Cieplewie. Uszko-

dzony został również wóz bojowy, który potem wymagał poważnego remontu silnika. Z akcji, które wspomina Jarosław Dutkowski na terenie Gminy Suchy Dąb były pożary kilku stodół w okresie Bożego Narodzenia, które strażacy spędzili na akcji oraz wiele akcji oczywiście na odcinku bardzo niebezpiecznej drogi wojewódzkiej 227 Pruszcz Gdański – Cedry Wielkie, a głównie na skrzyżowaniu Grabiny Zameczek - Trutnowy. Strażacy z Gminy Suchy Dąb byli pierwsi również przy wypadku lotniczym awionetki, która rozbiła się na polach w Grabinach Zameczku.



Wizyta Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego u druchów z OSP

## Historia parafii gminnych

*„Dobrze się stanie  
kiedy to co znane  
jeszcze cię zachwyci  
zupełnie jak wtedy  
gdy je raz pierwszy  
w życiu swym spotkałeś”*  
ks. Krzysztof Zdrojewski

30 lecie Gminy Suchy Dąb to historia naszych parafii i kościołów. Wspaniałe zabytki sakralne są ostoją duchową naszych mieszkańców i perełką architektury. Mieszkańcy, księża i wójtowie Gminy Suchy Dąb przez te wszystkie lata dbali o zachowanie historycznej wartości tych obiektów, by, tak jak pisze ks. Krzysztof „codziennie na nowo nas zachwycały.



Kościół w Suchym Dębnie

Świątynia w Suchym Dębnie pw. św. Anny i Joachima ma za sobą burzliwy okres w swojej historii. Została spalona w 1945r a następnie odbudowana przez mieszkańców gminy. Ostatnie 30-lecie to rozkwit parafii. Kościół w Suchym Dębnie pozyskał nowe wyposażenie. Odnowione zostały ceglane ściany we wnętrzu kościoła. Okna zyskały nowy blask poprzez nowe witraże ufundowane przez parafian. Pierwszym proboszczem parafii pw. Św. Anny i Joachima w reaktywowanej Gminie był od 1979 śp. ks. kanonik Władysław Żakowski, inicjator odbudowy kościoła w Suchym Dębnie, kolejnym administratorem był ks. Jacek Bordoń. Obecny proboszcz to ks. Adam Lejman. Do parafii należy także kaplica filialna pw. Świętej Trójcy w pobliskich Grabinach-Zameczku mieszcząca się w pozostałościach zamku krzyżackiego. Kaplica została gruntownie wyremontowana dzięki staraniom mieszkańców i Gminy Suchy Dąb. Interesującym obiektem jest plebania przy kościele parafialnym, która po wojnie pełniła funkcję szkoły podstawowej. W budynku tym zachowało się bardzo wiele różnych detali barokowych (klatka schodowa, stolarka drzwiowa z okuciami i zawiasami). Przy kościele pojawiła się także grota w której umieszczono figurę Matki Bożej wybudowana rękoma

parafianina pana Koziary

Wyjątkową oprawę zyskały kościoły parafii w Koźlinach. Kościół Parafialny **pw. Matki Boskiej Różańcowej w Koźlinach** i kościół filialny w Krzywym Kole p.w. Znalezienia Świętego Krzyża wzniesiony w XIV wieku. Obecny proboszcz jest ks. Michał Ratajski. Ważną postacią w historii ostatniego trzydziestolecia parafii, inicjatorem odnowy kościołów, pasjonatem historii, poetą i wielkim orędownikiem rozwoju parafii był niezjący już ks. Krzysztof Zdrojewski. Jako proboszcz przyczynił się do odrestaurowania zabytkowego wnętrza świątyni w Koźlinach i w Krzywym Kole. Obiekty



Kościół w Krzywym Kole

te stały się perełką na skalę całego pomorza. Jak napisał w swoim życiorysie: „aby się nie wypalić i uniknąć modnej ucieczkowej tendencji ‘odreagowywania’ piszę trochę poezji i fotografuję piękny otaczający świat”. Dzięki jego zaangażowaniu i ministerialnym funduszom cieszymy się pięknem sakralnej sztuki. Kościół w Krzywym Kole posiada pełne i jednolite wyposażenie z XVII wieku. Wiele elementów to obiekty muzealne, unikatowe. W obu kościołach odrestaurowane zostały ołtarze i elementy wyposażenia.

Parafia Giemlice chociaż w całości nie leży w granicach Gminy Suchy Dąb to jest ściśle związana z tymi terenami poprzez dwie miejscowości Osice i Steblewo. Filialny kościół w **Osicach pw. Św. Antoniego** Padewskiego skrywa wiele tajemnic. Zbudowany na przełomie XIV i XV w. z czerwonej cegły. W środku znajduje się piękny ołtarz, ambona i chrzcielnica. Bar-

dzko charakterystyczne są także ławki. Przed kościołem znajduje się kilka relikwii steli menonickich po starym cmentarzu. Obecny proboszcz parafii jest ks. kanonik Janusz Mathea. Przez wiele lat proboszczem był śp. ks. Prałat Franciszek Fecko. Sprawował on swą posługę od 1974r do roku 2012. Pisząc o parafii w Giemlicach należy wspomnieć o ruinach kościoła w Steblewie. W ostatnim trzydziestoleciu zadbane o ten zabytek poprzez zabezpieczenie pozostałości murów. Obiekt został pięknie podświetlony i nocą wygląda magicznie. Otoczenie ruin zyskało nowe miejsce do odpoczynku. Odremontowano także pobliską kaplicę grobową rodziny Wessel, która obecnie pełni rolę lapidarium i jest pięknym świadkiem historii minionych lat. W ruinach kościoła z inicjatywy gminy, mieszkańców i ks. Proboszcza odbywa się wiele wydarzeń. Możemy uczestniczyć w wielkopostnej drodze krzyżowej, koncertach, przedstawieniach. Ruiny kościoła w Steblewie to jedno z wyjątkowych miejsc w Gminie Suchy Dąb. Swym urokiem i nutą tajemniczości przyciąga mieszkańców i turystów. Położenie obiektu także sprzyja rozwojowi turystyki. Niedaleko przepływająca Wisła. Szlaki rowerowe, zachęcają do odwiedzenia Żuław Steblewskich.



Steblewo—ruiny kościoła

Kolejnym Kościołem Filialnym a zarazem pięknym historycznym obiektem, jest położony nad rzeką Motławą w otoczeniu starych drzew kościółek we Wróblewie z XVII-XVIII pw. Najświętszej Marii Panny. Jest to najczęściej fotografowany obiekt w naszej Gminie. Jego położenie i wygląd zewnętrzny składa się na uroczą pocztówkowy obrazek. We wnętrzu znajdują się od 2009r fotograficzne kopie malowanych skrzydeł ołtarza głównego (obecnie w Muzeum Narodowym w Gdańsku), nadrukowane na deskę. Okna zdobią przepiękne witraże. Ze środków unijnych została odrestaurowana ambona która zyskała nowy blask. Obecny proboszcz jest ks. kan. Zbigniew Kerlin (od 2015 r.). Kościół sąsiaduje z malowniczą „Wróblówką” (otwarte miejsce spotkań mieszkańców i odpoczynku dla przejeżdżających turystów) oraz przystanią kajakową, która powstała z inicjatywy Henryki Król Wójta Gminy Suchy Dąb i mieszkańców, którzy dbają o estetykę tych pięknych miejsc. Warto dostrzec piękno sakralnych zabytków naszej Gminy, spojrzeć na nie okiem turysty, zadumać się, zachwycić jeszcze raz, odpocząć w ich cieniu i docenić skarby które posiadamy.



# Wójtowie i Radni Gminy Suchy Dąb

**Kadencja I  
lata 1990-1994**

**Wójt Gminy**

Bogdan Dombrowski  
**Przewodniczący Rady Gminy**  
Jan Debert  
Ryszard Benedyk  
Władysław Cymski  
Małgorzata Cyra  
Edward Florian  
Kazimierz Gardziński  
Czesław Heczko  
Zbigniew Jankowski  
Marek Klepacz  
Marian Kowalski  
Tadeusz Kozakiewicz  
Józef Kułaga  
Stanisław Mędyk  
Euzebiusz Wawrzak  
Stanisław Zawisza

**Kadencja II  
lata 1994-1998**

**Wójt Gminy**

Bogdan Dombrowski  
**Przewodniczący Rady Gminy**  
Jan Debert  
Ryszard Barchan  
Ryszard Benedyk  
Władysław Cymski  
Jolanta Dombrowska  
Bogdan Dombrowski  
Stanisław Fuks  
Kazimierz Gardziński  
Czesław Heczko  
Ryszard Jankowski  
Marek Klepacz  
Tadeusz Kozakiewicz  
Euzebiusz Wawrzak  
Jerzy Wittstock  
Michał Ziewiec

**Kadencja III  
lata 1998-2002**

**Wójt Gminy**

Tadeusz Kalinowski  
**Przewodniczący Rady Gminy**  
Ryszard Barchan  
Ryszard Benedyk  
Małgorzata Cyra  
Jolanta Dombrowska  
Kazimierz Gardziński  
Włodzimierz Iglewski  
Sławomir Kaźmierski  
Marek Klepacz  
Grażyna Knitter  
Aleksander Konarzewski  
Marian Kowalski  
Grzegorz Krajewski  
Dariusz Łaga  
Marian Skwarek  
Czesław Zięba

**Kadencja IV  
lata 2002-2006**

**Wójt Gminy**

Tadeusz Kalinowski  
**Przewodniczący Rady Gminy**  
Czesław Zięba  
Krystyna Bucka  
Marek Grabarek  
Ryszard Benedyk  
Małgorzata Cyra  
Jarosław Dutkowski  
Stanisława Fryś  
Marek Holender  
Włodzimierz Iglewski  
Ryszard Jankowski  
Sławomir Kaźmierski  
Piotr Kozłowski  
Jarosław Michałowicz  
Sławomir Stańczyk  
Halina Szymańska  
Regina Walczak  
Zdzisława Zawisza

**Kadencja V  
lata 2006-2010**

**Wójt Gminy**

Sławomir Kaźmierski  
**Przewodniczący Rady Gminy**  
Jarosław Dutkowski  
Krystyna Bucka  
Jolanta Dombrowska  
Iwona Dwojak  
Grzegorz Heś  
Włodzimierz Iglewski  
Grażyna Knitter  
Edmund Malczewski  
Artur Nędzi  
Stanisław Sikora  
Katarzyna Szczepańska  
Justyna Szostak  
Piotr Wierus  
Joanna Zawadzka  
Michał Ziewiec

**Kadencja VI  
lata 2010-2014**

**Wójt Gminy**

Barbara Kamińska  
**Przewodnicząca Rady Gminy**  
Krystyna Bucka  
Iwona Dwojak  
Gabriela Bokotko  
Małgorzata Cyra  
Tomasz Dutkowski  
Jan Heś  
Ryszard Jankowski  
Andrzej Kołodziej  
Franciszek Kołsut  
Józef Kułaga  
Anna Mariankowska  
Artur Nędzi  
Joanna Watkowska  
Piotr Wierus  
Joanna Zawadzka  
Michał Ziewiec

**Kadencja VII  
lata 2014-2018**

**Wójt Gminy**

Barbara Kamińska  
**Przewodniczący Rady Gminy**  
Jan Heś  
Małgorzata Cyra  
Lucyna Borodziej  
Jolanta Dombrowska  
Przemysław Dymarkowski  
Jerzy Góralski  
Edyta Jankowska-Słonina  
Józef Kogut  
Franciszek Kołsut  
Henryka Król  
Wiesława Kucharska  
Józef Kułaga  
Anna Marcinkowska  
Piotr Pawlak  
Joanna Watkowska  
Barbara Weiher

**Kadencja VIII  
lata 2018-2023**

**Wójt Gminy**

Henryka Król  
**Przewodnicząca Rady Gminy**  
Małgorzata Cyra  
Andrzej Kołodziej  
Lucyna Borodziej  
Przemysław Dymarkowski  
Anna Gębala  
Paulina Gray  
Jan Heś  
Sebastian Koprowski  
Adam Kozłowski  
Jan Kruczek  
Tadeusz Lewandowski  
Piotr Łuczkowski  
Marek Matusz  
Marzena Mioduszewska  
Michał Mroczkowski  
Karolina Przytuła  
Oliwer Wawrzak

*Siła w Dębie*